

V-S pelastuslaitos

Palontutkintaohje

pelastustoiminta- ja palontutkintatehtävissä toimivalle henkilöstölle

Päivitetty 26.4.2022

HYVÄKSYNTÄ:

Päiväys	Nimi	Virka-asema
27.6.2012	Jari Sainio	Pelastusjohtaja

OHJEEN PÄIVITTÄMINEN:

Päiväys	Asia	Nimi ja virka-asema
1.4.2013	Bussipalojen tutkinta päättynyt. Ohje päivitetty.	Pasi Paloluoma palopäällikkö
16.9.2013	Ilmoitusvelvollisuus poliisille. Ohje lisätty (Liite 6.)	Pasi Paloluoma palopäällikkö
26.2.2014	Uudet ja tarkennetut teemaohjeet (1-4) lisätty. Kohta 6. päivitetty	Pasi Paloluoma palopäällikkö
26.5.2016	Uusi teema ohjeistuksineen päivitetty. Poistettu vanhat teemat.	Pasi Paloluoma palopäällikkö
26.5.2016	Täydennetty asiakirjan tekstejä	Pasi Paloluoma palopäällikkö
26.4.2022	Lisäyksiä, muutoksia ja täydennyksiä	Pasi Paloluoma palopäällikkö

Jakelussa mainituille

**PALONTUTKINTAOHJE PELASTUSTOIMINTA- JA PALONTUTKINTATEHTÄVISSÄ TOIMIVALLE
HENKILÖSTÖLLE**

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen palontutkintaohje on uudistettu. Tämä ohje kumoaa aiemmat palontutkinnan käynnistämisestä annetut ohjeet.

Ohje astuu voimaan **1.5.2022** ja on voimassa toistaiseksi.

Jari Sainio
pelastusjohtaja

Pasi Paloluoma
palopäällikkö

Jakelu: Päätoiminen pelastustoimintaan ja palontutkintaan osallistuva henkilöstö
Sopimuspalokunnat
Pelastuslaitoksen Tilannekeskus

Liite Palontutkinnan muistiinpanot ja riskinarviointi

Sisällys

1.	Taustaa.....	4
2.	Palontutkinnan tasot	4
3.	Tutkittavat palot	5
3.1.	Vakavat henkilövahingot	5
3.2.	Omaisuusvahingot	6
3.3.	Muut palot ja teematutkinnat	6
4.	Tutkinnan käynnistäminen ja suorittaminen.....	6
5.	Tutkintahälytys tai -ilmoitus	7
6.	Palontutkinnan kalusto ja varusteet.....	7
7.	Palontutkinnan valmius	7
8.	Palontutkinnasta tiedottaminen	8
9.	Palontutkinnan yhteistyösopimukset.....	8
10.	Tutkinnasta aiheutuvat kustannukset	8
11.	Palontutkijoiden nimeäminen	8
12.	Kaavio palontutkinnan käynnistämisestä	9

PALONTUTKINTAOHJE

1. Taustaa

Pelastuslain 379/2011 mukaan palontutkinta on suoritettava kaikista tulipaloista. Tämä edellyttää vähimmillään pelastustoiminnan johtajan huolellista ja ammattikokemukseen perustuvaa raportointia onnettomuuteen vaikuttaneista tekijöistä ja pelastustoiminnasta sekä tulipalon sytymissyyn arviointia.

Pelastuslaki 379/2011 §41

Pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkinta. Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen.

Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon sytymissyyn ja selvitetään tarvittavassa laajuudessa palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Selvityksen laajuuteen vaikuttaa erityisesti palon seurausten vakavuus.

2. Palontutkinnan tasot

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksessa palontutkintaa tehdään valtakunnallisten linjausten mukaisesti kolmitasoisesti. Tutkinnan tasot ovat;

Taso 1) palontutkinnan perustaso, joka suoritetaan jokaisesta tulipalosta. Tason 1 palontutkinnasta vastaa pelastustoiminnan johtaja. Tutkinnassa arvioidaan tulipalon sytymissyyn ja sen leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot, vahinkojen laajuuteen vaikuttaneet tekijät, kuten asukkaiden ja henkilökunnan toiminta palotilanteessa sekä pelastustoiminta. Tason 1 palontutkinnasta huolehtiminen kuuluu pelastusviranomaisen perustehtäviin.

Käytännössä tason 1 palontutkinnan raportointi suoritetaan kirjaamalla Pronton¹ onnettomuus- ja rakennusselosteiden vaatimat tiedot huolellisesti. Pelastuslaitoksen palontutkinnasta vastaavat henkilöt suorittavat laadunvalvontaa tason 1 onnettomuus- ja rakennusselosteiden osalta.

Tason 1 selosteiden tulee valmistua viimeistään 14 päivää tulipalon syttymisen jälkeen.

Taso 2) palontutkinnan laajempi taso, joka suoritetaan vähintään tutkintakriteerit täyttävistä tulipaloista. Tason 2 tutkinnassa selvitetään tulipalon syy ja perehdytään tarkemmin onnettomuuden laajuuteen vaikuttaneisiin tekijöihin mukaan lukien pelastustoiminta. Tason 2 tutkinnassa tulipalo dokumentoidaan ja raportoidaan

¹ Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustietojärjestelmä

Prontoon ja tarvittaessa erilliselle raportille jatkokäsittelyä varten. Tason 2 palontutkinnasta vastaa tehtävään koulutettu palontutkija.

Tason 2 palontutkinnan tulee lähtökohtaisesti valmistua viimeistään 2 kuukautta tulipalon jälkeen.

Taso 3) palontutkinnan laajin taso, joka suoritetaan tarpeen vaatiessa erityisen merkittävistä tapauksista tai osana muuta tutkintaa. Pelastuslaitos muodostaa tutkintaa varten oman ryhmänsä, jota johtaa tason 3 palontutkijaksi nimetty pelastusviranomainen. Mikäli pelastuslaitoksen rooli on olla osana muuta viranomaistutkintaa, työskentelee tutkintaryhmä erikseen nimetyn tutkinnasta vastaavan viranomaisen johdolla ja tutkinnan suuntaaminen ja laajuus määrittyvät tutkittavan tapauksen ja tutkintatietojen tuottaman lisäarvon perusteella. Päätöksen tutkinnan aloittamisesta voi tehdä esimerkiksi Onnettomuustutkintakeskus, Sisäasiainministeriö tai toinen pelastuslaitos.

Tason 3 raportoinnista ja tutkinnan valmistumisesta sovitaan tutkintaryhmän tavoiteasettelussa.

3. Tutkittavat palot

Tasolla 1 tutkitaan kaikki palot, kuten aiemmin on kuvattu. Tasolla 1 kerätään myös laajempaa tutkintaa vaativien palojen ensitiedot tutkintaohjeiden mukaisesti ja tiedotetaan asiasta tason 2 palontutkijaa, joka ohjeistaa jatkosta, pyytää tarvittaessa täydentäviä tietoja ja kirjaa tutkintatiedot palontutkintaselosteelle (Pronto). Tason 2 palontutkija ottaa tarvittaessa tutkintavastuun kuultuaan pelastustoiminnan johtajaa.

Pelastustoiminnan johtaja on aina velvollinen kirjaamaan omaan toimintaansa kuuluvat selosteensa kuten tasolla 1. Tason 2 palontutkija täydentää pelastustoiminnan johtajan selosteita sekä täyttää tason 2 tutkintakynnyksen ylittävistä tulipaloista Pronto -palontutkintaselosteen. Tutkinnasta voidaan tehdä myös erillinen tutkintaseloste tarpeen vaatiessa. Tämä ei kuitenkaan poissulje Pronton palontutkintaselosteen täyttämistä.

3.1. Vakavat henkilövahingot

Tulipalot, joissa kuolee tai loukkaantuu vakavasti ihmisiä kuuluvat tutkittaviin paloihin, joiden tutkinnasta vastaa tason 2 palontutkija. Kaikista tulipaloista, joissa on epäily vakavasta loukkaantumisesta, tulee ilmoittaa välittömästi tilannekeskukseen ja edelleen tason 2 palontutkijalle ohjeistuksen mukaisesti

Palokuolema syntyy, kun ihminen menehtyy tulipalossa saatuihin vammoihin 30 vuorokauden kuluessa tapahtuneesta.

Vakavasti loukkaantunut on henkilö, jolla on:

- vamma, joka vaatii yli 48 tunnin mittaista sairaalahoitoa, joka alkaa seitsemän päivän kuluessa vamman saamisesta
 - luunmurtuma (lukuun ottamatta vähäisiä murtumia sormissa tai varpaissa taikka nenässä)
 - vakavaa verenvuotoa tai vakavia hermo-, lihas- tai jännevammoja
-

- sisäelinvammoja
- toisen tai kolmannen asteen palovammoja tai palovammoja, joiden laajuus on yli 5 % ihosta
- tartuntaa aiheuttaville aineille altistumisesta aiheutunut tulehdus
- säteilyvamma
- syövyttävälle tai myrkyllisille aineille altistumisesta aiheutunut vamma

3.2. Omaisuusvahingot

Tulipalot, joissa palosta aiheutuneet omaisuusvahingot ylittävät 200 000 euroa.

- Omaisuusarvion tulee olla realistinen ja päivän arvon mukainen
- Omaisuusarvokynnys koskee kaikkia tulipaloja
- Tutkinnasta vastaa tason 2 palontutkija

3.3. Muut palot ja teematutkinnat

Muut palot, joista saatavalla tutkintatiedolla voidaan arvioida olevan merkitystä palovahinkojen vähentämiseen, tulipalojen ennalta ehkäisyyn tai pelastustoiminnan kehittämiseen. Mikäli tulipalossa syntyy työturvallisuuspoikkeama, voidaan tapaus tutkia erityisesti kyseisen poikkeaman juurisyiden selvittämisen kannalta. Myös merkittävän vaaratilanteen syntyminen usealle ihmiselle on palontutkintakynnyksen ylittävä palo.

Muiden kuin tässä ohjeessa mainittujen palojen tutkinta voi olla joskus perustelua. Tällaisissa tapauksissa harkitaan tutkinnan käynnistämistä tapauskohtaisesti.

Kohdan 3.3. palojen tutkinnasta vastaa tason 2 palontutkija.

Mikäli pelastuslaitos on mukana erilaisissa teematutkinnoissa, ilmoitetaan niiden tutkintaan liittyvistä yksityiskohdista erikseen.

4. Tutkinnan käynnistäminen ja suorittaminen

Tason 1 palontutkinta kuuluu pelastustoiminnan johtajan perustehtäviin. Palontutkinta on pelastusviranomaistyötä ja tutkinnan toimivaltuudet ovat olemassa ainoastaan viranomaisella.

Pelastustoiminnan johtajan on kyettävä muodostamaan kokonaiskuva tapahtuneesta tulipalosta, jotta hän voi täyttää onnettomuus- ja rakennusselosteet asianmukaisesti ja laadukkaasti. Pelastuslaitoksessa järjestetään laadunvalvontaa tason 1 palontutkinnan osalta.

Tulipaloon liittyvät tiedot tulee kerätä ja kirjata huolellisesti myös tilanteissa, joissa pelastusviranomaisen ei käy kohteessa. Tiedot kirjataan onnettomuusselosteelle ja niiden oikeellisuudesta vastaa pelastustoiminnan johtaja.

Tason 2 palontutkijoita käytetään ensisijaisesti työ- tai varallaolovuoroista. Mikäli tällaista henkilöä ei ole, hälytetään palontutkija vapaalta (arkipäivänä muista työtehtävistä).

Palontutkinnan paikkatutkintaa tulisi työturvallisuussyistä suorittaa aina vähintään pareittain. Tutkintapari voidaan muodostaa myös muun kuin pelastuslaitoksen tutkijan kanssa.

Palontutkija aktivoidaan tehtävään liitteen 1 mukaisesti.

Paikkatutkintaan ryhdyttäessä tehdään vaarojen kartoitus ja riskinarvio ennen työhön ryhtymistä. Tämän jälkeen kohde pyritään saattamaan mahdollisimman turvalliseksi tutkinnan kannalta. Tutkinta suoritetaan riittävässä suojaruukissa suhteessa kohteen vaaroihin ja riskeihin. Palontutkinnan jälkeen tutkija täyttää omat tietonsa altistumispäiväkirjaan.

Mikäli palontutkinta täyttää tason 3 vaatimukset, tulee pelastuslaitoksen palontutkijoita olla tutkintaryhmässä aina vähintään kaksi.

Palontutkinnasta tulee muodostaa ohjeen mukainen ja riittävä kirjallinen seloste Pronto -järjestelmään. Omaisuus- tai henkilövahinkoarvoltaan merkityksellisimmässä paloissa on perusteltua kirjata erillinen tutkintaselostus Pronto -selosteen tueksi.

5. Tutkintahälytys tai -ilmoitus

Kun tason 2 tai 3 tutkintakynnys ylittyy, pelastustoiminnan johtaja määrää tilannekeskuksen ilmoittamaan asiasta päivystävälle päällikölle (P20), joka päättää tutkinnasta. Mikäli tutkinta aloitetaan, pelastuslaitoksen Tilannekeskus (TIKE) ottaa puhelimitse yhteyttä lähimpään työ- tai varallaolovuorossa olevaan, vapaaseen palontutkijaan. Mikäli työ- tai varallaolovuorossa ei ole palontutkijaa, TIKE välittää tutkintahälytyksen tai -ilmoituksen palontutkintaryhmän matkapuhelimiin tekstiviestinä. Kun palontutkija on tavoitettu ja hän on kuullut pelastustoiminnan johtajaa, vastaa hän tutkinnan etenemisestä ja antaa tarvittavat lisäohjeet pelastustoiminnan johtajalle. Mikäli yhtään vapaata tutkijaa ei ole tavoitettavissa, tulee päivystävän päällikön tehdä päätös siitä, millä muilla keinoilla voidaan päästä mahdollisimman hyvään tutkintatulokseen.

Kaavio palontutkinnan hälyttämisestä on kappaleessa 12.

Tasojen 2 ja 3 palontutkinta voidaan käynnistää myös muun viranomaisen tai toisen pelastuslaitoksen virka-apupyynnöstä, jolloin tutkintapyyntö esitetään päivystävälle päällikölle.

Työ- tai varallaolovuorossa olevan henkilön hälytysvalmiudesta pelastustoimintatehtäviin sovitaan päivystävän päällikön kanssa.

6. Palontutkinnan kalusto ja varusteet

Jokaisella palontutkintaryhmään kuuluvalla tulee olla riittävä varustetaso suojautuakseen palopaikalla olevia vaaroja ja haittoja vastaan. Lisäksi palontutkintaan on käytettävissä siihen varustettu ja kalustettu ajoneuvo RVS0078.

Varusteiden ja kaluston huolto on käyttäjän vastuulla. Vioista ja puutteista tulee ilmoittaa aina välittömästi ja kalusto tulee saattaa valmiuteen tehtävän jälkeen.

7. Palontutkinnan valmius

Tutkintarutiinin ylläpitämiseksi on tarkoituksenmukaista, että pelastuslaitoksella on 8–12 henkilön suuruinen määrä palontutkintaan perehtyneitä henkilöitä, jotka ovat saaneet riittävän koulutuksen tason 2 palontutkintaan. Tutkittavia paloja tulisi olla vuosittain

vähintään 5 kpl / palontutkija. Tutkintaryhmässä toimiminen edellyttää jatkuvaa kouluttautumista ja perehtymistä palontutkintaan.

Tutkintavalmius perustuu pääsääntöisesti virka-aikaan ja varallaolojärjestelmiin. Palontutkinta voidaan tarvittaessa käynnistää myös vapaalta hälyttämisen avulla.

8. Palontutkinnasta tiedottaminen

Pelastuslaitoksen palontutkija ei vastaa yksittäisen palon tutkintaan liittyviin kysymyksiin median osalta. Mikäli tiedotettavaa on, siitä tiedottaa tutkinnasta vastuussa olevan viranomaisen edustaja. Pelastuslaitoksella tällainen henkilö on lähtökohtaisesti päivystävä päällikkö (P20).

9. Palontutkinnan yhteistyösopimukset

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella on voimassa olevat sopimukset Lounais-Suomen poliisilaitoksen ja Satakunnan pelastuslaitoksen kanssa. Sopimuksissa on erikseen kuvattu yhteistyötavat ja tietojen vaihto. Sopimuksen mukaisen toiminnan käyttöönotosta päättää päivystävä päällikkö (P20) kuultuaan onnettomuuskohteen tutkintaan nimettyä palontutkijaa.

10. Tutkinnasta aiheutuvat kustannukset

Palontutkintaan käytetään henkilöstöä kuten kappaleessa 5 on kuvattu. Mikäli palontutkintaan hälytetään henkilö, joka on varallaolossa, hän saa työstään palkan kuten lähtiessään muuhunkin hälytystehtävään.

Mikäli palontutkija hälytetään vapaalta, hänen korvauksensa suoritetaan Turun kaupungin henkilöstöjohtajan päätöksen (10402-2006) mukaisesti.

Palkkakustannukset korvataan so. palvelualueen menoista.

11. Palontutkijoiden nimeäminen

Tason 2 ja 3 palontutkijat nimetään vuodeksi kerrallaan. Palontutkijoiden tulee täyttää riittävä osaamisprofiili ja tutkia vuosittain riittävä määrä tulipaloja voidakseen tulla nimetyksi. Esityksen nimettävistä palontutkijoista tekee pelastuslaitoksen palontutkinnan vastuuhenkilö ja päätöksen tekee pelastuslaitoksen kehittämisspällikkö.

12. Kaavio palontutkinnan käynnistämisestä

